

Felvidéki Szemle. 41

— **EPERJESI LAPOK** —

TÁRSADALMI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

— Megjelen minden csütörtökön. —

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr.,
negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetési díj: Háromhasábos petítor egyszeri hirdetése 7 kr. Többszörös hirdetésért jutányosabb. Bélyegdíj: minden hirdetésért 30 kr. Nyilvánt: minden sor 10 kr.

Az «Eperjesi Széchenyi-kör»
hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Eperjesen, Fő-utca 59. száca, Kösch Árpád könyvnyomtató-intézete.
Ide intézendők minden a lap szellemi részét illető közlemények,
valamint a hirdetési díjak is.

Adatok és megjegyzések a sárosvármegyei tűzrendészet és tűzkárokról.

Vármegyénkben — kedvező földrajzi fekvésénél fogva — a pusztító elemek közül úgyszólván egyedül a tűz az, mely a verejtékes emberi munka és szorgalom gyümölcsét oly gyakran megsemmisíti. Csak megközelíthetőleg állapítható meg az az érték, melyet e pusztító elem vármegyénk területén a közgazdaságtól elvon. De épen ez okból alig van fontosabb s újabb időben gyors fejlődést feltűntető ága a közgazdaságnak, mint épen a tűzrendészet, melynek az egész országra vonatkozó hű képét a m. kir. közp. statisztikai hivatalnak «Tűzkárok 1895. és 1896. évben» cz. nemrégben megjelent kötete tünteti fel s a melyből Sárosvármegye tűzrendészeti viszonyait illetőleg a legmesszebb menő hivatalos pontossággal gyűjtött alábbi *figyelemreméltó* adatokat olvashatjuk:

Sárosvármegye községeinek 41.83%-ban nincsen tűzoltóság. Ha összehasonlítjuk e számot az országos átlaggal, úgy találjuk, hogy a tűzoltóságok számát tekintve, Sárosvármegye eléggé rendezett tűzrendészettel bír, miután Magyarország községeinek 38.54%-ban nincs tűzoltóság. Sőt egyes vármegyékkel szemben nagy haladást mutat, mert pl. Máramarosvármegyében 91, Szatmárban 86, Ungban 74, Arad- és Beregmegyékben 82%-a a községeknek nélküli a szakszerű tűzoltóságot. Ezzel szemben azonban Veszprém-, Bars-, Brassó-, Hajdu- és Komáromvármegyékben a községeknek csupán 3—5%-ban nincs tűzoltóság.

A tűzrendészet azonban a tűzoltóságnak elegendő és használható eszközökkel, így különösen tűzfecskendőkkel való felszerelését is megkívánja; e részben is vármegyénk több mint 400 tűzfecskendőjével kedvező helyzetben van, bár eltekintve Máramaros-, Nyitra-, Liptó- és Csongrádvármegyéktől, aránylag a legtöbb használhatatlan tűzfecskendő épen nálunk található: ugyanis minden száz közül 11. E körülmény oka nagyrészt a gondozás hiányában s a különféle selejtes minőségű gyártmányokban keresendő.

A fennebbiekből kivehetőleg tekintélyes apparátussal védekezünk a tűzkárok ellen s mégis a m. kir. központi statisztikai hivatal arra a szomorú tapasztalatra jutott, hogy a lakosság számával, a vagyonosság mértékével korántsem áll arányban a tüzesetek száma s az okozott tűzkárok nagysága. Fokozza közgazdaságunk tűzkárok okozta súlyos megadóztatását az is, hogy a lakoságnak épen azt a részét sújtja, mely a legszegényebb, olykor tönkre teszi a törekvő existenciáit; a tűzkárbiztosítás révén pedig a kárnak csak igen csekély része térül meg. Az utóbbi években 12—20 millió frt körül ingadozott hazánkban a tűz által elpusztult vagyon értéke s ha összehasonlítást teszünk e részben a szomszédos államokkal, arra az eredményre jutunk, hogy szegénységünk dacára nálunk a nemzeti vagyonnak aránytalanul tetemesebb %-a semmisül meg tűzvész folytán, mint pl. Ausztriában.

Sajnálatomra — térszűke miatt — nem terjeszkehdtem ki e tekintetben országos összehasonlításokra s adatok közlésére s épen azért csupán a Sárosvármegyében 1896-ban előfordult tüzesetek s felmerült tűzkárok adatainak közlésére szorítkozom.

Tűzvész látogatott meg 79 községet, tehát az összes községek 20.58%-át, a tüzesetek összes száma pedig 107 volt, a mely szám a szomszéd Zemplénvármegyében előfordult 278 tüzesettel szemben még túrhető. Meg kell azonban jegyezni, hogy vármegyénkben immár egy évtized óta fokozatosan csökken a tüzesetek száma. Sajátságos, hogy a szomszéd Szepesvármegyében, jóllehet ott aránylag kevesebb tűzoltóság van, kevés tüzeset fordul elő. Ennek magyarázata nem lehet egyéb, mint a praeventív intézkedések pontos betartása, az ottani lakosság kiváló tulajdonságai közé tartozó pedanteria.

A tűzkár-statisztika újabban a tűzvész támadásának okaival is részletesen foglalkozik. Az adatgyűjtés e téren tökéletesnek ugyan még alig mondható, annyi azonban már most is bizonyított tény, hogy a tűzvészek leginkább gondatlanság vagy vigyázatlanságból származnak s fájdalom, e tekintetben, a multhoz viszo-

nyítva, visszaesés tapasztalható. A gyújtogatás folytán támadt tüzesetek száma ellenben évről-évre kevesbedik. Az összes tüzesetek 2—3%-át villámcsapás idézi elő. Nyilvánvaló tehát, hogy a villámhárítók nagyobb mértékben való elterjedése korántsem csökkentené lényegesen a tüzesetek számát s épen azért csupán a nagyobb értéket képviselő objektumoknál alkalmazandók. A fent idézett munkában érdekes tanúság lelhető a tüzeseteknek hónapok szerint való megoszlására nézve is. Általában a nyári hónapokban, július, augusztus és szeptemberben leggyakoribbak a tűzvészek. E jelenleg oka egyrészt a nagy szárazság, másrészt a mezei termékeknek, mint legtüzvészélyesebb tárgyaknak ez időszakra eső betakarítása.

Nálunk a legtöbb tűz nappal támad s rendszerint benn a községekben; sőt vármegyénk épen a községek határain kívül keletkező tüzeseteknek minimumát mutatja. A tüzeseteknek háromnegyedrészre épületekben s csak egy-negyedrészre szabad ég alatt támad. Leggyakrabban a padlásán, azután csűrben és istállóban.

A tűzvészek folytán megsemmisült érték nagysága vármegyéként évről-évre nagy ingadozást mutat. Természetesen rendkívüli elemi csapások, melyek — mint egy évtizeddel ezelőtt városunkban is — pár óra alatt egész várost hamvasztanak el, elsősorban okai a feltűnő ingadozásoknak. Sárosvármegyében 1896-ban mintegy 170 ezer frtnyi kárt okozott a tűz. A körülményekhez képest ez még eléggé kedvező számadat, mert 1887. év óta csupán az 1893-iki esztendő mutat fel még ennél is kedvezőbb adatot, míg a tíz évi átlagszámítások szerint évenként mintegy 3—4 százezer frtnyi érték semmisül meg. 1887. évre vonatkozólag pedig a statisztikai évkönyvek vármegyénkben több mint 1 millió tűzkárt tüntetnek ki, vagyis ez évben az egész országban előforduló tüzesetekből származó 16 milliónyi nemzeti kárnak aránytalanul nagy része Sárosvármegyét sújtotta.

Hogy mennyire megfontolásra méltó adatok nyerhetők különösen a tűzkárok elleni védekezés szempontjából a statisztikai hivatal közleményeiből, azt élénken dokumentálja az 1896-ik évben Sárosvármegye területén felmerült 170

A „FELVIDÉKI SZEMLE” TÁRCZÁJA.

Rozmaringot ültettél...

Rozmaringot ültettél te
Szőke kis lány én nekem,
Elrejtve a világ elől
Arnyékos kis kertedben.

Ott zöldül a lugas alatt
Szerelmünknek virága,
Holdvilágos éjjelen
Üde harmat száll rája.

Szerelmünk is el van rejtve,
Nem is sejti a világ,
Csak kertednek rozmaringja
És a szelíd holdvirág...

Rozmaringszál, hogyha megnő
Bokrétá lesz belőle;
Kalapomhoz tűzöd lánykám,
S úgy megyünk esküvőre.

Kardoss Gyula.

M. L. úrhölgynek.

I.
Mint a nyíló rózsabimbó,
Enyhe szellők karján ringó...
Olyan szép vagy kedvesem.

Mint reggeli nap sugára,
Mely most jön az ég boltjára...
Oly tisztá vagy édesem.

Mint a védő, őrső angyal
Égi szárnyal, intó ajkkal...
Olyan jó vagy kedvesem.

II.

Egymás szemébe hogy ki néz
Tovább: fogadtál velem.
S szemembe néztél mereven,
Én is szemembe néztem...

Sokáig néztük egy a mást,
Előbb lesütéd szemedet...
Te elvesztéd a fogadást,
Én elvesztém a — szívemet.

Kardoss Gyula.

A magyar és német elem első találkozása.*

Irta Dr. Meliőrisz Béla. (Vége.)

Veszélyben edzik az ember, erősödik a nemzet; s a nemzetnek az ily veszélyek után főnikszként való életre kelése lelkebe vési kitörülhetlenül az utókornak annak tudatát, hogy van jussunk a fenmaradáshoz, hisz életerőnket fényesen beigazoltuk!

A magyarok előbbi hazájukból, etelközi «szállásukból» kiveretve, a kényszerűségnek engedve nyugat felé nyomulnak s hősi véren megvásárolják Pannónia szép földjét; Szvatopluk birodalmának romjain magyar hősök

* Elejét lásd e lap 47-ik számában.

ütnek tábor 897 és 898-ban, megsemmisítik a Nagy Károly alapította keleti őrgórságot, az Ostmarkot s a közvetlen közelből fenyegetik a német birodalmat.

Arnulf szövetségeseiből, megmentőiből a német elem legnagyobb réme vált. Csoda-e, ha ez időtől kezdve a német krónikákban a magyarokkal, mint a gyűlölet legsötétebb színeivel megfestett alakokkal találkozunk; csoda-e, hogy a német évkönyvirők e gyűlöletet átviszik Arnulfról is, neki tulajdonítva, hogy a magyarokat segítségül hívta, átérésztve a mondai «clusákon» (szorosokon), rázúdította őket a nyugatra?!**

Őseink e hon területén való tartózkodásának első százada örökös kalandozásokban telt el; be-becsaptak a szomszéd országok területére, zsákmányok tömegével jöttek haza, rettegetté tették nevüket, rettegetté, de egyúttal irigyelté. S a külföldnek ez az irigysége s féltelme — talán soha le nem küzdhető — gyűlöletet keltett irántunk.

Súlyos következménye volt ezeknek a kalandozásoknak, hogy míg a fegyverfogható nép a külföldön hadakozott, odahaza lazulni kezdett a nemzeti élet morális kapcsa; a nemzet erkölcsi az örökös csatározásban durvulni kezdtek; de súlyos következménye volt az is, hogy a harcosok száma megtizedeltetvén,

** Ez a gyűlölet a legképtelenebb, néha nevetséges vádakkal illette a magyarokat; hogy csak egyet említsek: Salzburgban, a Hohensalzburg meredek sziklafalában, a regényes fekvésű Szent-Péter-temető felett, láthatjuk a hajdani remetéknél üregét és kápolnáját, melyben egy keresztoltár, a réginek híj utánzása, inti az embert a kegyetes megemlékezésre; ebben a kápolnának nevezett barlangban koporsóalakú üreg van; itt feküdt Maximus és 40 remetétársa, kiket állítólag 447-ben leöltek a Juvavum nevű kolóniát elpusztító pogányok; egy márványtáblán a gyilkosok nevei között a magyarok nevé is olvastam. A ki ezt az emléktáblát ide állította, meg nem gondolta, hogy 447-ben őseink Európának még csak híret se hallották volt!

Jelen számunkhoz egy félív melléklet van csatolva.

ezer frtnyi tűzkár összege, szemben az ugyan-ezen évben kifizetett 62 ezer forintnyi tűzbiztosítási kártérítési összeggel. Szinte szükség-telen e két számadat egymáshoz való viszonyának feltüntetése kívül a legmelegebben ajánlanom a tűzveszélyes objectumok teljes értéke erejéig való biztosítást. Ez a legbiztosabb védőnk a gyakran elviselhetlen következményekkel járó tűzkárok ellen. Ha majd a a köznép legalsóbb rétege is átérzi a tűzkár-biztosítás intézményének üdvös voltát, ha majd a leginkább tűzveszélyes időszakokban s tárgyakkal szemben a meghatározott gondosságot tanúsítja, akkor azután ennek a különben szerencsés országnak egygyel kevesebb oka lesz a vagyonosodás, a gazdasági fejlődés útját álló nehézségeknek elpanaszolására. —r.

Szobrot a királynénak!

Sárosvármegye területén, megdicsőült Erzsébet királynén szobrára megindított gyűjtések eredményeként ujabban a következő adományok felől nyertünk értesülést:

A «Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet» igazgató-választmányának gyűjtő-ívén (az Erzsébet királyné-alap» központi bizottsága útján) . . . 77 kor. — fill.

Hozzájárultak: Mathia Károlyné 2 kor., Fűzy Árpádné 2 korona, Fejérvári Stefánia 10 kor., Nyék-hegyi Berta 10 kor., Moes Hermin 2 kor., Moes Anna 2 kor., Moes Eugénia 2 korona, Kösch Árpádné 2 kor., Ludmann Ottóné 2 korona, Meliorisz Ilona 2 kor., Balló Aurélné 2 kor., Dessewffy Paula 2 korona, Dessewffy Helén 2 kor., Pramer Pálné 2 kor., Bánó Mária 4 kor., Bielek Lászlóné 4 kor., Bossits Jánosné 10 kor., Tahy Lászlóné sz. br. Pletzger Leopoldina 3 korona, Sárossy-Kapeller Ferenczné 4 kor., Bydeskúthy Gizella 4 kor., Fűzy Sándorné 4 korona. Összesen: 77 kor. — fill.

Eddigi kimutatásunk: 4444 „ 70 „
Együtt: 4521 kor. 70 fill.

Vármegyénk és városaink.

Városunk jogügyi szakosztálya november 23-ikán népes gyűlést tartott *Mandics Edé* polgármester elnöke alatt, melynek tárgyát a városi színház-alap létesítésére vonatkozó szabályrendelet, az eperjesi villamvilágítási részvénytársulatnak a felállított új utcai lámpák felszerelési költségeinek megtérítésére vonatkozó igénye és a polgármesteri hatáskör tisztázása tekintetében egy benyújtott felelkezés ügye képezte. Több szakzerű felszólalás után a szakosztály a szabályrendeletnek némi jelentéktelenebb módosításokkal ellátott szövegét elfogadván, közgyűlés elé terjeszteni határozta; a villamvilágítási részvénytársulattal az egyezség megkísérlésére a szükséges lépések megtételét mondotta ki; az említett felelkezés pedig visszavonván, tárgytalanná vált.

új szüksége merült fel más népelemek, bessenyők, kúnok, bolgárok, sőt szlávok felvételének; de viszont arra a megbecsülhetetlen eredményre vezettek, hogy őseinket megismertették a nyugati szokásokkal, kultúrával, intézményekkel s így fogékonyabbakká tették őket a nyugati kultúrának és vallásnak későbbi felvételére.

A merseburgi — illetve riadi — 933-iki és az augsburgi 955-iki gyász arra a helyes öntudatra hozta őket, hogy ezekkel a kalandozásokkal fel kell hagyniok, területüket nem nomád telepnek, hanem állandó hazának kell tekinteniök, sőt valamiképp bele kell illeszkedniök az európai államélet keretébe, különben elsöpri őket a világtörténet szele és a sok, megbántott, boszúra vágyó szomszédok, kik közül főképp a németek nagy erőre kaptak és hadierejüket tökéletesítették s az Ostmarkot ellenünk újra felállították, megsemmisítik őket, a rokon s szövetségeseik nélkül való jövevény, maroknyi népet.

Attila a maga rettenetes keleti hatalmával megdöntötte s — bárha csak rövid időre — megváltoztatta volt a nyugati államrendszert, utódai azonban gyengék voltak e nagy hatalom fentartására; a számos népelemet, rengeteg területet lazán egybetartó mesterséges kapcsok csakhamar szétpattantak, világos bizonyosságául annak, hogy mit sem ér az összetartani akaró nyers erő a benső, etikai egység kapcsa nélkül s a nyugati államélet eszméi, rendszer újból előtérbe léptek; Árpád a nyugati államszervezet ily megdöntésére nem volt képes, — hisz az ő korában konszolidált államok voltak szomszédjai, — de nem is akart ebben Attila követője lenni. Szerencséjére a magyar nemzetnek!

A kún, avar nép meg nem értette ezt, a magyar nép igen; azokban nem volt szikrányi érzék sem az államházi szerveződés iránt, bennünk igen; azok tömege volt a sok népelemnek, kiket csak egy Attila vaskarja

A miniszter köszönete. Darányi magy. kir. földmívelésügyi miniszter köszönetet mondott a Sárosvármegyei Gazdasági Egyesületnek azért, hogy a rendezett gazdasági kiállítást megörökítő fényképek gyűjteményét számára megküldötték.

Eperjes sz. kir. város képviselőtestületének közgyűlése november hó 26-ikán d. u. 3 órakor a város-háza tanácstermében a képviselőtestületi tagok élénk érdeklődése mellett tartott meg. A kitűzött tárgyak az elnöklő polgármester minden irányban kimerítő felvilágosításai, a szakosztályok beható előmunkálatai alapján, nagyobb vita nélkül letárgyaltattak a következő sorrendben: 1. A helybeli helyőrségi tisztikar kérvényére a városi Vigadó nagyterme a december 2-ikán tartandó közebédre díjtalanul átengedtetett. — 2. Az 1899. évi virilisták névjegyzéke, a tanács előterjesztésére, végleg megállapított. — 3. Elhatározta a közgyűlés, hogy a városi árwapénztár által kezelt árwapénzeket jövő 1899. év első felében gyümölcsözés végett a helybeli pénzügyhatóságnak, alaptökejük arányában helyeztessenek el. — 4. A pénz- és gazdasági szakosztálynak jelentése alapján az 1899. évi költségvetésről a közgyűlés elfogadta s a pótdadót 42%-ban állapította meg. — 5. A jogügyi szakosztálynak a városi színház-alap létesítése céljából alkotott szabályrendelet-tervezet ügyében előterjesztett véleményes jelentése elfogadtatván, határozattal emeltetett. — 6. A tanács előterjesztése a gát-köztöltéshez szükséges s az eperjesi 824. sz. tjkvben foglalt szántóföldnek megvétele tárgyában, 30 nap múlva tartandó tárgyalásra halasztott. — 7. A pénz- és gazdasági szakosztálynak a koronakantinkant-bérlétre vonatkozó jelentése alapján az eddigi bérlő pótdajánlata elfogadtatott. — 8. Ugyancsak ezen bizottság jelentése alapján a «Három rózsza»-épület kibérlésére nézve a közgyűlés Goldfinger ajánlatát fogadta el. — 9. A tanács előterjesztésére a budapesti hírlapírók által rendezendő sorsjáték alkalmából 50 drb. sorsjegy megvétele elhatározott, különös tekintettel arra az eddig még nem vizonozott támogatásra, melyben a sajtó az egy évtizeddel ezelőtt dühöngött tűzvészkor Eperjes várost támogatta. — 10. Hvozdivics Aladár adópenztári tisztnek, egészsége helyreállítása céljából, egy havi szabadságidő engedélyeztetett. — Végül a tanács javaslatára lakhatási engedélyt nyertek: lovag Seewald Vilmosné, Miszacsek József, Hirushall József, Futtersak Mózes Zavizslyár Mihály, Feingold Vilmos, Durkas Ferencz, Obzud Béla, Kordik Ede, Stenczel Károly és Kabzdyl János.

Bártfán az állami elemi iskolák ünnepélyes megnyitása lélekemelő módon ment vége november 22-én d. e. 11 órakor. Ez alkalomra megjelentek *Szinyei Merse István* főispán, *Tahy József* alispán és *Mata-vovszky Béla* kir. tanfelügyelő, kik a mondtott napon a délelőtti vonattal érkeztek a pályaudvarra, hol a városi polgármester és tanács, a járás főszolgabírája s a szolgabírák és előkelő közönség várta őket. Ezalatt már gyülekezett a közönség a redoute-terembe s felvonultak az iskolás-gyermekek tanítóik vezetésével. Hatásos látvány volt a csaknem 800 tanuló nagy tömege. Tizenegy óra után pár perczel az alispán és a kir. tanfelügyelő kíséretében belépett *Szinyei* főispán, kit lelkesült éljenzéssel fogadtak. Az ifjúság *Graeser Nándor* tanító vezetésével elénekelt a Himnuszt, melyet a közönség álva hallgatott végig. Majd a kir. tanfelügyelő kérte a főispánt, mint a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter képviselőjét, hogy az intézetet megnyitottnak nyilvánítsa. A főispán lelkes és mély hatást tevő beszéddel oldotta meg ezt a feladatot. Örömmel jött Bártfára ez alkalomból, midőn e végvidéken a magyar nemzeti eszmének, a hazafias szellem ápolásának oly hatalmas tényezője kezd meg működését, mint az állami elemi tanintézet. Dicsérettel emlékezik meg Bártfa város közönségének példás hazafiai áldozatkész-

tartott össze ideig-óráig; a mi nemzetünk egységesítő szelleme politikai nemzetet teremtett annyi népelemből!

Géza fejedelem, kiról mint erőszakos emberről emlékeznek meg kútfoink, a nyugati hatalommal való szövetségében, a keresztény vallás elfogadásában és a fejedelmi hatalom erősítésében látta a megmaradásnak, önfentartásnak eszközét. Békés érintkezésbe lépett — rokonok összekötés, hittérítők befogadása — a német, illetve bajor uralkodói házzal s hogy céljait elérhesse, a törzsfőnöki hatalmat kezdte megnyirbálni, ebben látva a fejedelmi hatalomnak és az alkotmány módosításának legfőbb akadályát. És eredménytelen; hiszen ha Géza nem egyengette volna az utat, Istvánnak nem sikerült volna a keresztény állam megalapítása.

Azonban Kováts Albertnek igaza van, midőn azt mondja («Nemzeti politika»: *Nemzeti Ujság*, 1894.), hogy: «tévés az állítani a magyarokról, hogy ők az első száz év alatt öntudatos politikát nem folytattak, hogy ők csak rablőhadjáratokra jártak; idehaza honalapítók voltak, sőt már kezdetben államalapítók. Száz év alatt elfoglalták az egész mai magyar birodalmat. Szent-István már úgy vette át a magyarok hazáját, mint elfoglalt hont és úgy adta át utódának, mint szervezett nyugat-európai keresztény államot. István uralkodása alatt az államszervezés és a kereszténység terjesztése volt a nemzeti politika.»

Simulni a Nyugathoz, elfogadni a nyugati műveltséget és kereszténységet; ha kell, elfogadni esetleg némely nyugati intézményt is, de mindig megőrizve a nemzeti szellemet, az állami függetlenséget, — ez az igazi magyar nemzeti politika!

ségéről s reméli, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter által megindított hazafias névelés a társadalmi téren is meg fogja teremni üdvös gyümölcsét, a békés vallásfelekezeti együttélést, és bizton számít e tekintetben a lelkesek, e kitűnő hazafiaknak további támogatására. Az ifjúságot a tantestület figyelmébe, a tantestületet a közönség jóakarató támogatásába ajánlja; megemlékezik a kir. tanfelügyelő kiváló érdemeiről s az állami elemi iskolát megnyitottnak nyilvánítja. Utána *Csontos Alajos* igazgató intezte szavát a jelenlevőkhez, rövid, de sikerült beszédben vázolván a hivatásos névelők törekvéséről, köszönetet mondott az eddigi támogatásért s ezt a jövőre is kérte. Végül *Rhody Alajos* polgármester szólalt fel. Köszönetet mondott a kormányknak és különösen a város érdekeiről oly atyai jóakarattal gondoskodó főispánnak s az összes tényezőknél, kik az iskola ügyét sikeres megoldásra vezették. Ezek között az országos képviselőnek, *Bornemisza Adam* cs. és kir. kamarásnak is. Bízást hiszi, hogy ez a több mint 600 éves Bártfa, az állami, nemzeti, hazafias nevelés mellett továbbra is meg fog maradni annak, a mi volt: a végvidék, a haza határa hűségese örök. Lelkére kötötte az ifjúságnak, hogy féljék az Istent, szeressék a hazát, kövessék nemes nevelőik áldásához jó tanácsait. A hatásos beszéd után a gyermekek a Szózatot énekeltek s ezzel az oly lélekemelő és fontos ünnepély véget ért.

Zárlat. Fulyán községben a sertések között a sertésvész, Klembérek községben a szarvasmarhák között a szájszáj- és körömfájás, Kruzsinyec községben a szarvasmarhák között a lépfene ragályos betegség állapítottatván meg, a nevezett községben és pedig Fulyán községben nov. 2-ától 30 napi és Kruzsinyec községben nov. 8-ától 14 napi udvar-, Klembérek községben pedig nov. 3-ától további intézkedésig községi-zárlat rendeltetett el az említett állattajokra.

Zárlat-feloldás. Cséfalu községben szájszáj- és körömfájás, Kapi s Komlós-Keresztes községben sertésvész ragályos betegség miatt elrendelt községi-, illetve udvar-zárlat feloldatott.

Eperjesi Széchenyi-kör.

A Kör elnöksége meleg hangon szerkesztett köszönet-iratot intézett *Berszeviczy Albert* v. b. t. t. védnökéhez, a melyben a Kör igazgató-választmányának és a nagyközönségnek is őszinte elismerését és halálját tolmácsolja azért a lekötő szíveségért, a melylyel a kör működés huszonegyedik évének kezdetét, gyönyörű felolvasásával, oly örökké emlékeztetéssé és ünnepélyessé tette.

Debreczenben az ott fenálló «Csokonai-kör» a debreczeni színművészet százados évfordulója alkalmából, november 27-ikén tényes ünnepet rendezett. Ez alkalommal az ünneplő egyület Körünk lelkes átiratban üdvözölte.

A közelmúlt napokban Körünkben *negyven* új tag jelentkezett felvételre, úgy, hogy az igazgató-választmányunk utolsó gyűlésén felvettekkel együtt ebben a szezonban eddig mintegy 60 új tag lépett be a Kör kötelékébe. Testületileg léptek be ezeken kívül a jogakadémia és a theologia ifjúsága, valamint az egyéves önkéntes katonai szolgálatot teljesítő ifjak. Örömmel hozzuk hírül ezt a körülményt, a mely mindennél ekebben szóló tanújele közönségünk élénk érdeklődésének és áldozatkészségének, valamint a fokozódó szellemi szükséglet kielégítésére irányuló nemes törekvésnek.

A Széchenyi-kör idegen-nyelvi és irodalmi szakválasztmányára november hó 27-ikén d. u. 5 órakor *Schlott Gyula* elnöklete alatt ülést tartott, melyen a jövő évre megrendelendő folyóiratok és könyvek tárgyában hoztak határozatot. Az ülés kimondta azt is, hogy a francia társalgási órák 1899. évi január hó elején megkezdődnek s erről a tagokat annak idején külön meghívóval is értesíti.

Felolvasó-est. A Széchenyi-kör magyar-irodalmi szakválasztmányára, igen szép közönség érdeklődése mellett, november hó 30-ikán második felolvasó estjét tartotta meg. Ez alkalommal *Jakobi Domokos Klárka* Tompa: «Az ibolya álma» cz. szép költeményét mely érdekesen s kitűnő színezéssel szavalt. Felolvastak: 1. «Egy könyvről» dr. Szlávik Mátyás koll. igazgató, lapunk belmunkatársa; 2. «A Vezuvon» czímmel dr. Horváth Ödön jogkari dékán, lapunk főszerkesztője, a ki múlt évi olaszországi tanulmányútjának egyik kedves részletével s annak impresszióival ismertette meg a közönséget. Mindkét felolvasónak e laphoz való viszonya nem engedi meg, hogy mindenkor élvezetes és tanulságos felolvasásuk igaz érdem szerint méltányoltassék. A hallgatóság elragadtatásának s elismerésének zajos megnyilvánulását azonban a sorok írója örömmel regisztrálja.

Hangverseny. A Széchenyi-kör zene- és képzőművészeti szakválasztmányára december hó 7-ikén rendezett házi estjét tartja, mely alkalommal Iglórol *Langsfeld Géza* né úrnő ének-művészetében s a nemrégben Iglón fellépett *Békei Józsa* hegedűművésznő játékában is lesz alkalmunk gyönyörködni. *Langsfeld Géza* úrnő rendkívül kellemes énekeről igen sokat hallott már a közönség, *Békei Józsa* hegedűjátéka elé pedig annál is nagyobb várákozással tekinthetünk, miután játékaról, legközelebb Iglón és Kassán való fellépte alkalmából, a sajtó a legnagyobb elismeréssel emlékezett meg s melegen dicsérte a művésznőt, ki két éven át állami

osztódíjjal küldött lett kitérte legnagyobb ör

Szinelőada műkedvelőink igen finom vig. ifj. Molitorisz I. valamint dr. H. József, Sstrila és Kis Jenő. Az felelben fogják és a városi s megjelennek.

* Istentis

2-ik napján lebegy Ö cs. és bekövetkezett az uralkodás mánynak nem dások nehéz tünket, igrnosan beczi békés és hábtos alapját s öröme és melyben nem ékítette Kirá lokát s így rben az apos. A szomszéd szonyban lév nagyobbszab nem lehet szí — mint min hálásabb ör királyok Kirá néhez, forró a legnagyobb az által része. Öt nekünk, a királyt! I az ő felettük mikor annyi hogy a nemze forrott neme dobbanásáva a hűséges r hevül! Lehe keressük tel len kegyelm esdekelyén «királyi» szí dalmi közö tozatlanul a hűséges, od a érzelmei istentisztelet közönsége t tisztikarok t plomban ta hatóságok is lomból dr püspök a he december szent-miseál megyéjének istentisztelet hitv. ev. ten 11 ófakor l úgy mostan telen: Eljen * Kérelen dicsőült Erzs érdekében al bizottságnak, hozott határozásokat, egye a kik a dicső gyűjtöttek, h intéztnél gy nyokat mielő be nem folyt szállítsák be Budapestn a állampénztárt befolyt adom központi állar mindazon ha gánosokat st pénzügyetné ezen betét t (takarékpénzt hivataloknak, pénztárnak, r tassák be, r

osztódíjjal külföldön is képezte magát s ott a Joachim-díjjal lett kitüntetve. A Kör e kedves vendégeit a legnagyobb örömmel készül fogadni.

Szineloadás. «Az árral» című szindarab próbáit műkedvelőink már megkezdették. A négyfelvonásos, igen finom vígjáték szereplői lesznek: *Horváth Ödön, ifj. Molitorisz István, Glós Miczi és Kraysell Rózsika*, valamint dr. *Horváth Ödön, dr. Mikler Károly, Magyar József, Sztálich Béla, Mandics Dezső, Baán Achilles és Kis Jenő*. Az előadás előreláthatólag december első felében fogják megtartani és pedig a Széchenyi-kör és a városi színház-alap javára. A színlapok közelébb megjelennék.

H I R E K.

*** Istentisztelet a királyért.** Ez év decz. 2-ik napján lesz félszázados évfordulója annak, hogy Ó cs. és apostoli királyi felsége, az akkor bekövetkezett trónlemondások következtében, az uralkodást átvette. Az ezredéves alkotmányunk nem megfelelően történt trónlemondások nehéz és válságos idők elé vitték nemzetünket, míg nem törvényhozásunk azokat utólagosan becikkelyezvén: megteremtette e hon békés és háborítlan továbbfejlődésének biztos alapját s elhozta mindnyájunk mondhatlan örömeire és boldogságára azt a dicső időt, a melyben nemzetünk Szent István koronájával ékítette Királyunk Ó Felségének felkent homlokát s így reáruházta alkotmányunk értelmében az apostoli király hatalmának teljességét. A szomszédos és velünk államszövetséges viszonyban lévő államban, ebből az alkalomból, nagyobb szabású ünnepélyekre készülnek. Oh nem lehet szív, széles az egész hazában, a mely, — mint minden napon, — úgy ezen is, a leg-hálásabb örömmel nem emelkednek fel a királyok Királyához, a magyarok hatalmas Istenehez, forró imában mondván köszönetet azért a legnagyobb áldásért, a melyben bennünket az által részesíthetett, hogy eddig megtartotta Ót nekünk, — «a legelső magyar ember»: a királyt! Lehetetlen, hogy le ne boruljunk az ő felettünk örködő, áldó kegyelme előtt, mikor annyi jóleső örömmel kell éreznünk azt, hogy a nemzetünkkel immáron teljesen egygyéforrott nemes és nagy királyi szív, minden dobbanásával szintén ennek a honnak, ennek a hűséges népnek javáért és boldogságáért hevül! Lehetetlen, hogy forró fohászszal ne keressük fel a mindenség Urát, kinek mérhetlen kegyelméből «él nemzet e hazán», kérve, esedkelvén előtte azért, hogy ez az igazán «királyi» szív, a nehéz megpróbáltatások fájdalmai között is, még soká, nagyon soká változatlanul dobogjon érettünk, törhetetlenül hűséges, odaadó, igaz magyarjairt! Ezeknek az érzelmeknek kifejezője lesz az az ünnepi istentisztelet, a melyet e hó 2-ikán városunk közönsége és a helyben állomásozó katonai tisztikarok felkérésére a róm. kath. nagytemplomban tartani fognak s a melyre a közhatalóságok is hivatalosak. Ugyancsak ez alkalomból dr. *Vályi János* gör. kath. megyéspüspök a helybeli gör. kath. székesegyházban december hó 2-ikán d. e. 10 órakor hálaadó szent-miséldozatot fog bemutatni, s egyházmegyéjének lelkeskedő papságát is hasonlóan istentisztelet tartására hívta fel. A helybeli ág. hitv. ev. templomban ugyanezen a napon d. e. 11 órakor lesz istentisztelet. Mint mindenkor, úgy mostan is, ez legyen forró imánk szüntelen: Éljen a Király! Éljen a Király!

*** Kérelem.** A magy. kir. miniszterelnök, mint a dicsőült Erzsébet királyné emlékező megörökítése érdekében alakított országos bizottság elnöke, ezen bizottságnak, f. évi november hó 2-ikán tartott ülésén hozott határozatához képest, felkéri mindazokat a hatóságokat, egyesületeket, hirlapokat, magánosokat stb., a kik a dicsőült királyné emléksobrara adományokat gyűjtöttek, hogy a már befolyt, de valamely pénzintézetnél gyümölcsötözötlenül el nem helyezett adományokat mielőbb, az aláírt vagy megszavazott, de még be nem folyt adományokat pedig azok befizetése után szállítsák be a legközelebbi kir. adóhivatalba, illetőleg Budapestben a központi állampénztárba, vagy a IX. ker. állampénztárba, a hol azok, mint az emléksoborra befolyt adományok, külön fognak könyveltetni és a központi állampénztárba beszovaltatni. Felkéri továbbá mindazon hatóságokat, egyesületeket, hirlapokat, magánosokat stb., kik az általuk gyűjtött pénzt valamely pénzintézetnél gyümölcsötözötlenül elhelyezték, hogy az ezen betéti feletti rendelkezésre jogosító okmányokat (takarékpénztári könyvecske stb.) szintén a kir. adóhivataloknak, illetőleg Budapestben a központi állampénztárnak, vagy a IX. ker. állampénztárnak szolgáltatassák be, megjegyezvén, hogy ezek a betétek, az

országos bizottság további rendelkezéséig, a gyümölcsötözötlenül intézetnél hagyatnak meg. Végül felkéri a miniszterelnök mindazon pénzintézeteket, a melyeknél ezen gyűjtés czimén pénzsözvegek elhelyeztettek, hogy az erről szóló részletes adatokat nyilvántartás czéljából közöljék a m. kir. miniszterelnökséggel (Budapest, Vár, Szt.-György-tér 1.). Minthogy pedig a m. kir. miniszterelnök ezekkel az intézkedésekkel nem kívánja a további gyűjtéseket megszüntetni, ennél fogva felkéri mindazokat, a kik még gyűjtene, hogy a befolyó adományokat, azok gyümölcsötözötlenül elhelyezése esetén pedig a rendelkezésre jogosító okmányokat a kir. adóhivatalokhoz, illetőleg Budapestben a központi állampénztárhoz, vagy a IX. ker. állampénztárhoz juttassák el.

*** Személyi hírek.** Dr. *Vályi János* eperjesi gör. kath. püspök a fővárosból városunkba érkezett. — *Balás Adam*, a koll. főgimnáziumban a latin nyelv és irodalom rendes szaktanára, e napokban a budapesti m. kir. tudományegyetemen a görög nyelv és irodalom-ból is tanári oklevelet nyert.

*** Az eperjesi egyházmegyéből.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium a mogyoroskai és orosz-krussói tanítók fizetését 400 frtra kiegészítette; — a szuha-kálói, viszlói, mikóházi, mező-laborci, világi, hosztoviczai, telepóczi, sztaksini, pcsolinai, homonna-rokitói, komlóskai, krasznibrodí, havaji, felső-csibinyei, agyidóci, agyagosi, toriszkaí, alsó-szloyinkai tanítók részére évtőlődös korpótleköt rendelt. — Ó Felsége a király a *boksai* gör. kath. templom javítási költségeinek fedezésére magánpénztárából 100 frtot adományozott.

*** Magyar királyi udvari tanácsosság.** A király Ó Felsége a miniszterelnök előterjesztésére megengedte, hogy a Magyarországon 1848-ig fenállott magyar királyi udvari tanácsosságra, a mely a «méltóságos» czímmel jár, jövőre ismét kinevezési javaslatok tésessenek. Ezzel az újítással megszűnik az a vizsátság, hogy azoknak, a kiket a «méltóságos» czímmel óhajtottak felruházni, a miniszteri tanácsosi címet adták, a mely voltaképen hivatalos állást illet. Az első, ki ezt a kitüntetést nyerte: *Kláh István* székesfehérvári törvényhatósági bizottsági tag volt.

*** A bártfai vöröskereszt főkegyelme** nov. 19-ikén fényesen sikerült gyász-emlékünnepet rendezett Erzsébet királyné emlékére. A műsor, mely lapunk utolsó számában már ismertette volt, valóban lelki gyönyörben részesítette a közönséget. *Hemerka Ulrik* karnagy ügyes keze, *Tirscher István* nényes szavaló-tehetsége bámulatra ragadta a közönséget. *Arányi Dezső* lelkesítő beszédén valóban mindenki lelkesedett s a többi közreműködő erők is teljes mértékben kiérdemelték a közönség hálás elismerését, a melyből mindnyájuknak bőven kijutott.

*** Újabb dolgozatok a jogi oktatásügy köréből** cím alatt egy száz oldalra terjedő szakmunka, dr. *Horváth Ödön* egyetemi m-tanár, jogakadémiai dékán tollából, e napokban hagyta el a sajtót. A jogi szakoktatás irodalmának ez a legújabb, fölötté időszerű terméke — a melynek bővebb ismertetését lapunk egyik közelebbi száma fogja hozni, — a jogi szakoktatásra vonatkozó, égetően szükséges reformkérdésekkel foglalkozik.

*** Kinevezés.** A király Ó Felsége *Szirák Barnát*, a budapesti kúria tanácsjegyzőjét, a kassai törvényszék elnökévé nevezte ki. — A temesvári ítélőtábla elnöke *Schlott Viktor* ügyvédjelöltet a temesvári ítélőtábla kerületébe segélydíjas joggyakornokká nevezte ki. — Az eperjesi pénzügyigazgatóság *Klein Adolf Samuel* kis-szebeni lakost a kis-szebeni adóhivatalhoz segélydíjas adóhivatali gyakornokká nevezte ki.

*** Gyász.** Mély részvétellel értesülünk, hogy *Heil Faustinné* szül. *Antony Gizella* úrnő, november hó 29-ikén Budapestben, váratlanul elhunyt. Az elhunytat vármegyénkben is széleskörű rokonság gyászolja. — *Bussák Lőrincz* ny. kir. pénzügyőri biztos halt el nov. hó 29-ikén Eperjesen, életének 66-ik évében.

*** A Kassán alakítandó országos nemzeti szövetség** díszelnökévé *Babics Zsigmond* v. b. t. t., kassai megyéspüspököt kérték fel.

*** A kassai új színházat** *Szendrey Mihály, Leszka* színigazgató titkárja, mint vállalkozó nyerte el.

*** Igló város polgármesterévé** jogakadémiaink egykori derék hallgatóját, *Folgens Kornél* szolgabíróvá választották.

*** Az Országos Nemzeti Szövetség Kassán** folyó évi december 11-ikén tartja alakuló gyűlését.

*** A Tanáregyesület** f. hó 26-ikán tartotta első felolvasását a vármegyeház nagyerődjében. *Szutórisz Frigyes* egyesületi elnök meleg szavakkal emlékszik meg a nagyközönség szíves érdeklődéséről; örömmel jelenti, hogy immár népszerűekké váltak a felolvasások: ez idén 400 jegy kelt el Ezután *Csengey Gusztáv* olvasta fel a regényről szóló tanulmányának első részét. Foglalkozott a regény történetével, ez okból visszatér az ókori eposzokra, ezeknek keletkezését, a mythosnak fogalmát és szerepét az eposzban, az ó-kor világnézetét, e világnézetnek, a fatalizmusnak szerepét a költészetben, mesteri vonásokkal tüntette fel. Majd foglalkozott a középkor lovag-époszaival, ezeknek magyarázatánál ismerteti az arab Ezeregy-éjszakát, végül egy ily középkori eposz tárgyát mutatja be. A magas színvonalon álló felolvasást a nagyszámú közönség mindvégig feszült érdeklődéssel kísérte s a szerzőt zajosan megjelente. A felolvasás 2-ik része december hó 3-ikán lesz. — Felhívjuk reá a közönség figyelmét!

*** Gyógyfürdőt** és villalepet akarnak létesíteni mintegy 300,000 korona erejéig terjedő beruházással, Kassán a csermelyvölgyi fenyeserdőben, az «Epres» (Jahodna)-hegyre vezet és a bankói út keresztezésének regényes szépségű tájéka, az e czéla a városi közgyűlésnek 1898. évi szeptember 28-án hozott határozatával átengedett mintegy 56 kat. holdnyi területen.

Az alakítandó részvénytársulatot 300,000 korona részvénytőkével tervezik. A részvények névértéke 100 kor. lenne. A részvények jegyzésére vonatkozó felhívást 16-án irták alá. Az aláírás zárhatóideje 1899. jan. 15.

*** Elgázolt szekeresek.** A poprádvölgyi helyi érdekű vasút egyik tehervonata e napokban *Késmárk és Szepes-Szombat* között a vasúti átjárón egy szekeret gázolt el, a melyben három emberült. Ezek közül *Kovalcsik Mihálynak* levágta a fejét a gép; *Mazirák Jánosnak* mindkét lábát összeroncalták a kerekek, *Mazirák* a halállal vívódik; a harmadikat, *Gazzi Mihályt*, szintén veszedelmes sérülések érték. Mint a hatósági vizsgálat kiderítette, a kocsin ülők ittassak voltak és nem figyeltek a vészjelzőre, sorompó pedig az átjárón nincs. A lokomotív-vezető, bár gyorsan fékezett, nem bírta idején megállítani a vonatot.

*** A bártfai dóm toronyórája.** A bártfai dóm új toronyóráját most tették helyére. Az első óráútés késő éjszakán zavart is okozott, mert a bártfaiak teljesen elszoktak a toronyórától. Nem csoda, hiszen az 1725-iki földrengés óta a városnak nem volt toronyórája, bár eredetileg egész Magyarországon a második toronyóra volt épen a bártfai. 1419-ben készült ez az óra a legelső, a besztercebányai után alig pár esztendő múlva. A földrengés után azonban a tornyot leszedték s az óra a legnagyobb bástyatoronyra, az azóta úgynevezett órástoronyra került. Az 1878-iki irtózatoss tűzvész azonban e tornyot is nagyon megrongálta. Mikor az új gimnáziumot építették, e bástyát is elhordták helyéről s Bártfa egy nevezetes régiséggel szelvényebb lett. A remekműví új toronyóra 950 frtba került.

*** Az új bankjegyek.** Az osztrák kiegyezési bizottság bank- és valutaügyi albizottságában, Winterstein osztályfőnök, a kormány képviselője, kijelentette, hogy az új bankjegyek német szövegű oldalán az értéket az osztrák állam összes tartományainak nyelvén fogják jelezni. Az új bankjegyek egyik oldalán tehát tisztán magyar, a másik oldalán pedig német, cseh, szlovén, lengyel, ruthén és olasznyelvű szöveg lesz. Egy bizottsági tag aggályosnak tartotta ugyan azt, hogy a bankjegyek két oldala között inkongruenciát hozzanak létre, de a többség a kormány képviselőjének kijelentését nemcsak tudomásul vette, hanem még az előadói jelentésbe is bevettette.

*** Az eperjesi joghallgatók segélyegyesületének választmánya** közelebb tartotta gyűlését *Dienes Gyula* elnöke alatt. E fontos gyűlésnek egyedüli tárgya a félévi segélyek kiosztása volt. 21 joghallgató folyamodott segélyért, figyelembe vettek 14 kérvényt. Tekintve a figyelembe vett kérvények nagy számát s tekintve, hogy csak 112 frt áll a választmány rendelkezésére a segélyezésnél, a választmány saját kebelében gyűjtést eszközölt, melynek eredménye 10 frt volt.

*** A Soóvári Társaságyet** újonnan megválasztott szeretett elnökét, *Almássy Andor* m. kir. erdőtanácsost, névünnepe alkalmából lelkes ovációkban részesítette, a ki ez alkalomból az egyetel helyiségeiben november hó 29-ikén barátságos közvacsorát rendezett.

*** Talált gyűrű.** *Friedmann Adolf* berhóti lakos Berthót községben a törvényhatósági úton folyó évi november hó 5-ikén egy vastag, serpentin-kövel ellátott férfi-aranygyűrűt talált. Igazoltt tulajdonosa a berhóti körjegyzőnél átvetheti.

*** Az Eperjes-bártfai vasút előzékenysége.** A mint értesülünk, december hó 11-ikén, vasárnap délutáni 5 órakor alkalmi vonat fog indulni Bártfáról, hogy a december 12-iki megyei közgyűlésre jövő s távolabb vidékeken lakó képviselőtestületi tagok — a mostani nem igen kedvező menetrend mellett — annál alkalmasabb időben jöhessenek Eperjesre.

*** Francia műkedvelő-előadás.** November 27-ikén délután 5 órakor, mint múltli számunkban is jeleztük, *Tester Zsófia* jeles tanítványai igen sikerült francia nyelvű színeloadást rendeztek a Kollégium dísztermében. A négy első kis darabban *Hennel Ilona, Dobay Klára, Schlott Mária, Szendrovits Szerén, Mikulics Izabella, Stiótta Jeanet, Herkely Irén és Juliska, Adriányi Ilona* és *Gasperik János* szerepeltek, nem csupán a nyelvismeret megszerzésében való kiváló előmenetelüknek, hanem egyszersmind hivatásos műkedvelő művöltüknek is határozott jeleit adva s a helyesen megválasztott kis darabok tanulságos részleteit melegen érező ifjú szívvel fogva fel és interpretálva. A bemutatott előképek után az előadás főpontjaként a «Permetez madame» című egyfelvonásos felette mulattató vígjáték következett, a melynek szereplői *Osztermann Ernő, Gasperik János, Both Tamás, Herkely Juliska és Irén s Kraysell Rózsika* voltak. Ezen az élvezetes darabban s különösen szereplőinek s minenekfölkött a legteljesebb dicsérrel említhető *Osztermann Ernő*nek gondos, jeles és praecis játéka igen jól mulattott a közönség, a mely az összes szereplőket élénk tapsokkal jutalmazta. A szünetek alatt Alexy zenekara valóban igen szépen játszott s szintén szakadatlan tapsokat aratott. A tiszta jóvedelmet a kollégiumi díszterem szükségleteire fordították. Elismerésünk illesse a jeles nyelvmesternőt és rendezőt, nemkülönben a hasonló szereplőket!

*** A f. hó 27-ikén megtartott francia műkedvelői színeloadás** nyers-jövedelme 89 frtot tett ki. Ebből levonva a 64 frt 18 krnyi kiadást, tiszta jóvedelmként marad 24 frt 82 kr, mely összeg a Kollégium nagyterme díszítésének céljaira fordították. Halás köszönettel kell itt megemlékeznünk mindazokról, kik szíveseikkel s fáradozásaikkal az előadás sikerét előmozdítani igyekeztek, — így különösen dr. *Schmidt Gyula* koll. felügyelő úrról és dr. *Szlávik Mátyás* koll. igazgató úrról, a kik a koll. nagytermet engedték át az előadásra, *Mandics Ede* polgármester úrról, ki a városi színház díszleteit bocsátotta díjtalanul rendelkezésre, a *Sárosvármegyei Főtekony Nögyelet* ről, mely jelmezeket és a *Széchenyi-kör*ről, mely székeket volt szíves átengedni, *Kösch Árpád* úrról, ki a jegyek elő-

zetes elárúsítását volt szives elvállalni, a *villamos világiatási részvénytársaságról*, mely kedvezményes áron számította a világitást, s végül a nagyérdemű *közönségről*, mely az előadást becses figyelmében s érdeklődésében részesítette.

* **Hülyék menedékháza.** Hazánkban a legutolsó népszámlálás szerint 15,895 hülye egyén él, s ezek számára egyetlen állami intézet áll fen, a melybe csak gyermekeket helyeznek el. A felnőtt hülyék szakszerű ápolásáról és foglalkoztatásáról mindez ideig nem történt gondoskodás. Ilyen intézetet létesített most a «Szeretet» orsz. egyesület, mely Budán a legegészségesebb helyen, ez év december havában nyílt meg. Ez intézetben 600, 400 és 250 frt évi díjért fogadnak el ápolásra 10 évesnél idősebb korban levő mindkét nemű hülye egyéneket. Ezen országos intézet védnöke Vaszary Kolos hercegprímás, elnökei gr. Batthyány Gézáné és Rakovszky István.

* **Rendőri hírek.** *Gavrun Györgyné* terjékfalvi lakos a november 25-iki országos állatvásár alkalmával 47 forintot vesztett el. A megtaláló jutalomban részesül. — *Gazdag György* kassa-újfalusi mézárós az állatvásártól egy 54 krral terhelt pénztárczát talált. Tulajdonosa a rendőrkapitányságnál átveheti. — *Schönviicsky György* lakásába november 25-ikén ismeretlen tettes betört s ékszer és több ruhanyomult el. A rendőri nyomozás kiderítette, hogy a tettes *Lukács József* és fia *Ferencz*. Az ellopott tárgyakat a zálogházakban megtalálták. Ezenfelül *Lukács József* nejtől 15 darab zálogjegy foglaltatott, a melyek részint lopott, részint elsikkasztott ruha- és fehéreművekről szólnak. A nyomozás kiderítette, hogy *Lukács József* és fia rendszeresen űzte a betöréseket, sőt beismerték, hogy 100 darab szivart, 5 katulya cigarettát, 1 téli kabátot, egy kettősfedelű aranyórát, 3 ezüst- (S. V. betűs) kanalat, cipőket, csizmákat s temérdek tyúkot és libát loptak. — *Szfrank Maria* a legutóbbi vásáron 8 forintját elveszítette. — *Elvesztett váltó.* November 23-án este a löcsei-úton egy 150 frtről kiállított váltót tartalmazó notesz elveszett. A megtaláló azt a rendőrkapitányságnál letétbe helyezni felkérteik.

* **Igló város rendőrkapitánysága** arról értesítette az eperjesi rendőrkapitányságot, hogy a házalást a város területén betiltotta. Kivételt csak a drótosok, csipkével és az élelmiszerekkel házalók képeznek.

* **Razzia.** A november hó 28-iki nagyvásárt megelőzőleg a rendőrség az egész város területén razziaát tartott s az alkalmossal kilencz, a köz- és vagyonbiztonságot veszélyeztető s részben kitiltott egyént fogott el.

* **Nagyvásár.** A november hó 25-iki országos állatvásár meglehetősen élénk volt. Eladott: 10 bika, 553 tehén, 50 üsző, 94 ökör, 38 tinó, 49 borjú, 74 ló, 279 juh és 276 drb. sertés. Ellenben az ezidei novemberi országos vásár az előbbeni évekhez viszonyítva, úgy forgalom, mint élénkség tekintetében gyengébbnek bizonyult s ez okból a rendőrségnek is kevesebb dolga akadt. Lopás csak egy esetben fordult elő Volt öt utczarendészeti, két közbiztonság elleni és egy közbiztonság elleni kihágás.

* **A vasúti podgyász-szállítási díj fölemelése.** A jövő év január elsejével megdrágul a magyar állam vasutak vonalain a podgyász szállítása. Elsősorban az utazó közönséget érdekli és érinti ez a díjszabás, mely ugyan tekintettel van a belforgalom érdekeire s 200 kilométeres távolságon belül érintetlenül hagyta a régi díjszabást, de azon túl 600 kilométerig folyton emelkedik s végül háromszorosára jut a régi díjaknak. Az új díjszabást különben ez a tábla mutatja:

Vonalszakasz	Szállítási díj forintban darabonként
	1-50 kg. 51-100 kg. 100 kg. felül
I. 1-50 km.	0.25 0.50 1.-
II. 50-100 »	0.50 1.- 2.-
III. 101-200 »	1.- 2.- 4.-
IV. 201-300 »	1.50 3.00 7.-
V. 301-450 »	2.- 4.- 8.00
VI. 451-600 »	2.50 5.- 10.-
VII. 651 »	3.- 6.- 12.-

A díjtételek ily emlérése állítólag bizonyos visszaélések adtak okot. Kereskedők ugyanis árúikat nagyobb távolságra gyakran nem adták fel teherpodgyásznak, hanem úti-podgyásként szállították rendeltetési helyükre valami utassal. Már pedig a teher-podgyász szállítása sokkal drágább, mint az úti-podgyászé.

* **A «Magyar Hírlap» karácsonyi ajándéka.** A mióta a *Magyar Hírlap* fenáll, évről-évre olyan ajándékkal lep meg olvasóit, a melyet bátran lehet irodalmi eseménynek nevezni. Gyönyörűen illusztrált Albumok voltak eddigelé a *Magyar Hírlap* karácsonyi megjelentései, s ezeket az Albumokat a legnevesebb írók s a leghevesebb illusztrátorok vállaltva igyekeztek olyan színvonalra emelni, hogy a legfinnyásabb ízlés is gyönyörűségét találja bennük. Az idén a *Magyar Hírlap* karácsonyi Albuma felül fogja múlni az eddigieket. Nemcsak tartalma lesz kiváló érdekes, hanem az illusztrációk új szépségekkel fogják gazdagítani. Ezenkívül olyan hasznos része is lesz az Albumnak, hogy mindenkire nézve praktikus becsüvé válik egyszersmind s az idén naptári rész lesz hozzacsatolva. Ezt a pompás irodalmi művet az idén úgy, mint rendszeren, ingyen, minden legkisebb díj nélkül kapják meg a *Magyar Hírlap* előfizetői. Azok, a kik nem előfizetők, nem juthatnak majd hozzá másképp, csak szabott bolti árt. A bolti ár jóformán annyi lesz, mint a *Magyar Hírlap* előfizetési díja. Előfizetések — negyedévre 3 frt 50 kr., egy hónapra 1 frt 20 kr. — a *Magyar Hírlap* kiadóhivatalába, Budapest, V., Honvéd-utca 4. szám alá, legezészerűben postautalványon küldhetők.

* **Az Olcsó Könyvtár új olcsóbb sorozatának** 561-580. sz. füzetéi fekszenek előttünk s új bizonyosságot tesznek e vállalat jól válogatottsága, hasznos-sága és igazi olcsósága mellett. Norris egy nagyobb regényével «Vidal Adrián»-nal kezdődik (561-68). Egyike ez ama műveknek, melyekben a sajátos angol humor derűjében egy rendkívül érdekes cselekvény

játszódik le. Csengery Antal kitűnő essayje, «Deák Ferencz emlékezete (569-70.)» a nagy államférfiúnak jellemző vonásokkal megrajzolt képe. Ma, mikor nagy munkája, a kiegyezés körül oly kemény politikai harc folyik, kétszerte érdekes e magas stílus jellemrajz. Eckstein Ernőnek, a kiváló német regényírónak regénye «Aphrodite» tölti be a következő harmas füzetet (571-73). Egy görög művész története ez, melynek karakterisztikus vonásokkal megrajzolt hátere művész-történeti becsel is ruházza föl az érdekesítő tárgyat. Székács József a délvidéki szerbek népköltészetéből gyűjtött össze 1836-ban egy kötetnyit «Szerb népdalok és hősrégék» címen (574-79.), mely ma is ez új átdolgozásban igen értékes gyűjtemény. Dugonics «Bátori Mária»-ja (577-80) a régi magyar szinpadnak egyik népszerű műsordarabja és irodalomtörténeti értéke ma is az író legjobb alkotásai közé emeli. Heinrich Gusztáv méltató bevezetése kellően tájékoztat a felől. A sorozat egy-egy száma, mint az eddigieké is, 10 kr.

* **«A német nyelv tankönyve»** címmel hasznos és különösen gyakorlati szempontból becses munka jelent meg *Görg Nándor*, e téren már előnyösen ismert tankönyv-írótól. A tankönyv az önkéntes lehetőséget tetele céljából íratott s számos gyakorlattal, beszélgetéssel, ragozási mintával van ellátva. A nyelvtani szabályokat röviden s világosan tárgyalja, másrészt a mindennapi élet szükségleteinek is megfelel. A tananyag, épügy mint a szerzőnek már régebben megjelent s hasonirányú «magyar nyelv és tankönyve» — lezárkék van osztva s ezekben a beszédretek s a szükséges mondattani tudnivalók ismertettek. A tankönyv Hartleben A. budapesti könyvkiadó-vállalatában jelent meg s 1 frt 10 kr-ért kapható.

* **Családi vizsályt** legtöbb esetben a háztartásra kiadott (férjek szerint) rengeteg pénz idezi elő. A most megjelent *Háztartási Napló*-ban minden szükséglet külön rovatban van megnevezve, ennél fogva kevés fáradsággal csupán a kiadott összeg bejegyzése által módjában van minden háziasszonynak kimutatni és meggyőződni, hogy kiadásait a szükséghez képest és a megengedhető korlátokon belül eszközölte-e. Világosan látja, hogy naponként egy-egy házi szükségletre, gyógykezelésre, ruházat, szórakozás, jótékony-ságra, egy-egy gyermeknevelésre, külön-külön mennyit adott ki, ezek alapján a jövő havi kiadásait könnyebben oszthatja be. Még igen sok hasznos jegyzéklapot tartalmaz a *Háztartási Napló*. A többek közt a mosásba kiadott ruha jegyzékét egész évre. Családi összkekötetések, a családban előfordult szünetek, házasságok, halálozások és egyéb családi események feljegyzésére. Konyhareceptek gyűjtésére; ez természetesen idő múlva a háziasszony legjobb szakácskönyvét képezi. Megrendelhető minden könyvkereskedésben és 1 frt előleges beküldőjének bérmentve küldi a *Háztartási Napló* kiadóhivatala, M.-Szigeten, Postafiók 75. sz.

* **A Horgony-Pain-Expeller** igazi, népszerű házi-szerré lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hátfájásnál, csipő-fájdalom, fejfájásnál, köszvényélnél, csúznál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatásúknak bizonyultak, sőt járványkór-nál, minő: a kolera, hányóhasfolyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő házi-szer jó eredmény-nel használtott bedörzsöléséknél az influenza ellen is és 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árában a legtöbb gyógyszerárban készletben van, hanem bevásárlás alkalmával mindig határozottan mint «Richter-féle Horgony-Pain Expeller» vagy «Richter-féle Horgony-Liniment» kéréndő és a «Horgony» védjegyre kérünk figyelni.

A szerkesztőség üzenetei. P. K., Piller-Peklen Köszönettel vett nagybecsű soraira azzal a felvilágosítással szolgálunk, hogy kérdéses hírünket a *Sárosvármegyei Hivatalos Lapja*-nak f. évi november 17-ikén megjelent 46-ik számából, illetve az abban közölt 17.139. számú alispáni rendeletből vettük át. — M. O.-né úrnő, Újpest. Hálásan köszönjük munkatársaink sorába való belépésre vonatkozó szives nyilatkozatát. A tisztelt példány megindítása iránt intézkedtünk.

CSARNOK.

Egy sárosvármegyei honvéd naplója.

Saját elbeszélése után írta *Villecz János*.

VII. (Folytatás.)

Eperjes bevétele.

Márczius 6-án Beniczky a hadi főparancsnokságtól rendeletet kapott, hogy hamarosan vonuljon a Szepes-ségre és ott a Hurbán csapatai által megzavart rendet állítsa helyre s a lehetőséghez képest szállja meg Kassát vagy Eperjest. Ennél fogva 28-án indultunk el Rimaszombatól és április 1-én Iglóra értünk. Itt azt újságoták, hogy Eperjest Blaudeck vezérlete alatt, mintegy 1800 főnyi csapat tartja megszállva, mely részint rendes császári hadakból, részint pedig tót népfelkelőkből áll.

Beniczky az időközben hozzánk csatlakozott gömöri és abaúji önkéntesekből két megkerülő hadoszlopot alakított; a gömörieket Késmárkon és Lublón át Héthársra indítá, meghagyván nekik, hogy Nagy-Sáros felől, a szebeni úton kerüljenek Eperjesnek, az abaúji hadoszlop feladata pedig az volt, hogy Lemes felől támadja meg a várost. Mi, mint a sereg főereje, Siroka felől nyomultunk előre. Április hó 7-ére volt kitűzve az általános támadás, melynek a korai reggeli órákban kellett megkezdődnie. Szépen kieszt haditer, mely, ha sikerül, az ellenség egyáltalában nem menekül.

Április 6-án indultunk el Szepesváraljáról s kisebb-nagyobb pihenőket tartva, egész éjjel mentünk. Reg-

geli 6 óra lehetett, midőn a löcsei-úton, az első téglavetőn túl való útkanyarultnál, feltűnt Eperjes nagytemplomának piros-zsindelyes, búbos tornya. E pillanatban az előre küldött huszárcsapat meg is ütközött Blaudeck előőrseivel s elvágván őket a várostól, a kálvária-hegyi erdőig űzte.

Ime, még el sem olvadt egészen a hó, a mely két hónap előtt, midőn erre jártunk, utainkat ellepte s én már másodszer megyek fegyveres kézzel szülővárosom ellen. Először kikergettük Schlick elbizakodott seregét és most ki nem vernők ezeket a hitvány «budár»-okat? Alios ego iam videtis, aliasque procellas!

De hol is maradhatnak a gömöri és abaúji önkéntesek? A közeli Steinhübel-hegyről hiába tekintgetünk Soóvár és Nagy-Sáros felé. Beniczky hiába adja meg az ágyúlövessel a megbesélt jelt, segélycsapatainknak se híre, se hamva. Tétlen várakozásban telik el az idő délig. Ekkor Beniczky elhatározza, hogy nem vár tovább s mintsem hogy szégyenletesen visszavonuljon, egyedül kísérli meg a támadást. A rendelkezések gyorsan megtörténtek. Heskovicz százados csapatával a Kálvária felől Tarca-hídhöz vonul, a 15. zászlóalj három zászádat pedig a löcsei-úton lévő úgynevezett «nagyhídhöz» parancsolják. A két ágyút az országút emelkedettebb részén állítják fel, honnét az egész várost beláthatni, a huszárok tartalékban maradnak. Az első század élén akadály nélkül érek az országút azon pontjájáig, hol egy mezei út ágazik el a Krieger-féle kert felé s meggyőződöm, hogy a Tarca-hídja le van horvda, a folyó pedig meg van áradva és nem lehet rajta átgázolni. Az országúttól balra (Löcséről jövet), a folyó mellett volt a Podhorányi-féle major s abban egy nagy csűr; e mögé helyeztem el az első század három szakaszát s a negyedik szakaszal magam indulok a füzesek között a Tarca partjájáig, hogy a túlparti állásokat kikémleljem. Alig érek a folyóhoz, midőn a szemközti lévő Villecz-féle kert deszkakerítése mögöl a császári vadászok öldöklő sortűzzel fogadnak. Sietve lefektetem a cserjésbe a legénységet s a szakasz vezetését átadva Báthory főhadnagynak, visszaindulok a 200 lépénsyre fekvő csűr felé. Nem kellett hozzá egy jó perc, hogy szaladva elérjem, de e perc alatt az egész tűzvonalon én voltam az egyedüli célpont s a túlparti vadászok egymás közt versenyre keltek, hogy leterítsenek. Fedett helyzetűkből úgy czélozhattak reám, akár a lövedékben. Néhány másodperc alatt 50 golyó is fűtött a fejem körül s a véletlen különös kedvezésének köszönhetem, hogy sértetlenül elértem a csűr, hol biztonságban voltam. Hamarosan intézkedtem, hogy mind a három század a híd két oldalán vonuljon a tűzvonalon s csakhamar élénk tüzelés keletkezett a folyó mindkét partján. Embereimnek most volt először alkalmuk, hogy Losonczon szerzett czünderes-puskáikat kipróbálják s egy koczavadász szenvedélyével puffogtatták el töl-tényeiket.

Ezenközben a két hatfontos is belevegült a társalgásba. Cseh bajtársunk hadállásunk mögött egy emelkedett dombon oly előnyösen állítá fel ágyúit, hogy oda lőhetett, a hová akart, — és soha sem akarhatott úgy találni, mint ma. Golyói mindig oda csaptak be, a hová leginkább kellett. Az egyik átfúrta a Villecz-kert kerítését s váltott szakitotta el egy Parma-ezredbeli főtörzvést a karját, a másik golyó szétfecscentette egy császári katona agyvelejét a körülötte lévő törpe körtefákra s azután keresztülment a zsellérlház mindkét falán s a Duka-féle kertbe esett. Sok löveget a Krieger-féle kertben szedtek fel később, egy pedig a főtörzvést csapott be, honnét fekete-sárga zászló lengett. Be is vonták rögtön.

Délután három óra felé, a nélkül, hogy csak egy honvéd is átment volna a Tarczán, az ellenség hátrálót fuvatott. A Bikosról láttuk, a mint tömegei megindultak Nagy-Sáros felé, majd Sebesnek fordultak. Beniczky egy utolsó ágyúgolyót menesztett utánuk, nagy zavart okozva közöttük, azután parancsot adott a híd helyreállításához. A meztelen pillérek gerendákat fektettek át, befedték deszkával s oszonnatáján a honvédsereg mindenestül bevonult a városba.

Épen nagyszombat volt, ágyúzóval s diadalkiáltással ünnepeltük a feltámadást, a magyar dicsőség feltámadását. Az utcán tömérdek vászoncseléd nagy kosarakat cipelt, kalácscsal, sonkával megrakodva; a templomba vitték a másnapi szenteléshez. De e kosarak sohasem láttak szentelt vizet; éhes honvédek szétszedték s még az utcán láttak neki a falatozásnak. Egyáltalában sokan fenték a fogukat a lakosságra, mert Eperjes, mint nótórius pecsovicz város, igen rossz hírből állott. Azt beszéltek, hogy a városi képviselőtestület segélyt szavazott meg a Szirmay-féle császári szabadcsapat részére. Igaz, hogy ez az osztrák hadak jelenléte által gyakorolt nyomás alatt történt, de tagadhatatlan, hogy az ember a legelőkelőbb sárosi családokban, gyakran a nők körében is, az osztrák szimpatiaik spontán megnyilatkozásával találkozott.

Eperjesen majd minden emberrel barátságban, atyafiságban voltam. Siettek is hát mindenfelől hozzám, hogy nálam oltalmat és protekciót keressenek. A legtöbb esetben sikerült is eligazítani a dolgukat, mert a magyar parancsnokok nem éltek vissza győzelmekkel s a nagylelkűség, a magyar természet egyik legsajátosabb vonása, sohasem nyilatkozott meg szebben, mint az izgatóktól felbújtogatott nemzetiség-lakta vidékeken.

A fő-utczán Báthory jött velem szemben. — Kapitány úr, jelentem alásan, csináltam kvártélyt. Azzal elvezetett azon nagy házba, mely jelenleg a takarékpénztár tulajdonát képezi. E meletlen Mattyasovszky szül. Bydeskúthy Teréz lakott, tekintélyes, előkelő úrnő, kinek családja szintén be volt-irva a sárosi uralkodó-dinasztiaik aranykönyvébe.

Mert tudvalevő czeben az összes összpontosult, úgy ügyeket egynehár egymás között jogarát, mint a természeteknek a ritott elemeknek ősi rendjén válto eszméjéhez való néhány előkelő Mersék, Újházyak bécsi udvarral tanusától.

Mattyasovszky kétszeres szivessé — Hál' Istenn

len, öcsémuram, maguk főhadnagy borzasztó ember, fenekestül felfordí reket keres nálam lyáját is széthány mint a tatárjárásk

Hát bizony a nak, ügylátszik, a meletlen egy «cs a győző jogával, hogy Báthory va a kit be akart ho de ünnepélyesen ténétirő, ilyen as

Egy másik nő lönben. Házáat fe vereket sehoh sen pent asszony egy jó húsvéti szentel sonka, melynek mily szerető gon ban», dagadó feh a sárosi gazdasz zetességé emelt csúszik a tisztá bor. A katoná u minden jó falatot den pohár után háziasszonyt:

..... a F. Ferencz u csekély félelmet hogy a városi ké venciót Szirma nálam ült, de itt tonos táborozásb a zászlóalj orvó F. Feri is megl kezdtünk; Káda melynek hevéber vágja F.-nak, hog F. elsápadt, mert a katonaoorvos ne elfogatást. E nap rosba és nagyob rencsétlenségére Egyizben a Villec át, míg a híd ak

— Nézd az még a csizmája llyen és hason ben is izgékony akkr érezte mag altábornagy Ga

KÖPIACZ

Büza
Rozs
Árpa
Zab
Repece
Kukoricza
Bab
Borsó
Lencse
Árpadara
Burgonya
Széna
Alomszalma
Marhahús
Sertés-hús
Juhhús
Borjúhús
Halak
Tyúkok
Csirkek
Libák
Kacsák
Szalonna, légen s
Szalonna, fehér s
Szalonna, füstölt
Disznósír
Vaj
Méz
Viasz
Tójs
Faggyú, olvasztó
Faggyú, nyers
Búkkfa
Tölgyfa
Faszén
Porosz-köszén

Főszerke

Dr. Horvát

Kia

az első
Eperjes
ny. E pil-
között
arostól, a

mely két
lepte s én
városom
tt sergét
ár-okat?
as!

ő önkén-
intgetünk
adja meg
atáinknak
lik el az
nem vár
vonuljon,
elkezesek
sapatával
zászlóalj
nevezett

országút
az egész
adnak. Az
gút azon
ieger-féle
ja le van
nem lehet
öl jövet),
s abban
ó század
am indu-
gy a túl-
folyóhoz,
szkakeri-
sörtüzel
énységet
nagyak,
lé. Nem
elérjem,
oltam az
nás közt
lyzetük-
Néhány
m körül
m, hogy
voltam.
n század
s csak-
partján.
ogy Lo-
bálják s
el túl-

lt a tár-
ött egy
gyúit,
na sem
lig oda
átfürta
el egy
k golyó
lejt a
resztül-
keitbe
ltek fel
honnét
ön.

sak egy
g hát-
ömegei
dultak,
utánuk,
t adott
geren-
natáján
a.

alkiál-
icsőség
l nagy
kódva;
z. De
s hon-
neki a
ukat a
esovics
hogy
meg a
z, hogy
yomás
a leg-
örében
ozásá-

agban,
l hoz-
senek.
gukat,
a gyö-
mészet
t meg-
tiség-

rtélyt.
lenleg
eleten
tekint
e vol-
vébe.

Mert tudvalevő dolog, hogy valamint a régi Velen-
czében az összes politikai hatalom a nobiliek kezében
összpontosult, úgy Sárosban is ösidők óta a köz-
ügyeket egynehány kiválasztott család intézte, melyek
egymás között úgy adták kézzől-kézre a hatalom
jogarát, mint a tarokkban a pagátot. Ezt mindenki
természetesnek találta és a politika küzdeleméről kizso-
rított elemeknek sohasem jutott eszükbe a dolgok
ősi rendjén változtatni. Meglehet, hogy a legitimitás
eszméjéhez való ezen szívós ragaszkodás okozta, hogy
néhány előkelő család kivételével, mint a Szinyei-
Mersék, Újházyak stb., a gentry túlnyomó része a
bécsi udvarral tartott és irtóztott Kossuth radikáliz-
musától.

Mattyasovszkyné jól ismerte szüleit s most
kétszeres szívességgel fogadott, mert bajban volt.

— Hál' Istennek, hogy magát hozta ide a vélet-
len, öcsémuram, — tört ki belőle a panasza. Az a
maguk főhadnagya, Báthory, vagy minek híjják, egy
borzasztó ember. Nem elég, hogy egész házatam
fenekestül felfordította, de erővel ellenséges fegyve-
reket keres nálam, még a felnőtt leányom nyoszoly-
áját is széthányta. Ehol ni, úgy néz ki itt minden,
mint a tatárjáráskor!

Hát bizony a dolog nem volt különben. Báthory-
nak, úgylátszik, a jó szomszédok besúgták, hogy az
emeleten egy «schwarzgelb» asszonyság lakik s ő élt
a győző jogaival. Háziasszonyom ugyan azt állította,
hogy Báthory valami asszonyfélélet utaztat magával,
a kit be akart hozzá protegálni s e miatt volt a baj;
de ünnepélyesen kijelentem, hogy mint komoly tör-
ténétíró, ilyen asszonyi pletykának nem hiszek!

Egy másik nőismerősöm, Sárosyné, sem járt kü-
lönben. Házát felkutatták embereim s midőn fegy-
vereket sehol sem találtak, enni kértek. A megszepp-
ent asszony egymásután hordatta fel az asztalra a
jó húsvéti szentelt holmit. Volt ott füstölt kolbász,
sonka, melynek halványpiros színe tanúságot tett,
mily szerető gondold forgatta a gazdasszony a «pác-
ban», dagadó fehér kalács és omlós káposztás-lángos,
a sárosi gazdasszonyok által konyhaművészeti ne-
vezetességgé emelt «kapusnyiki», a melyen oly jól
csúszik a tiszta furmint-szőlőből sajtolt szamorodni
bor. A katona urak nagy buzgósággal falatoztak s
minden jó falatot leöblítettek szamorodni borral. Min-
den pohár után pedig imígyen köszöntöttek fel a
háziasszonyt:

«..... a schwarzgelb istenedet!»

F. Ferencz unokabátyám és városi képviselő, nem
csékély félelmet állt ki e napokban. Sokan tudták,
hogy a városi közgyűlésen ő is megszavazta a szub-
vencziót Szirmay szabadsapatának. Nagyobbreszt
nálam ült, de itt cseberből vederbe került. A foly-
tonos táborozásban meghültem s magamhoz hívtam
a zászlóalj orvosát; ugyanekkor Kádas Miklós és
F. Feri is meglátogattak. Elég oktanul, politizálni
kezdünk; Kádas és F. heves vitába elegendnek,
melynek hevében a magyar érzelmű Kádas szemébe
vágja F.-nak, hogy szubvenczióhoz segítette Szirmayt.
F. elsápadt, mert azt hitte, hogy ha én hallgatom is,
a katonaoorvos nem fog hallgatni s nem kerüli el az
elfogatást. E naptól kezdve alig mert bejönni a vá-
rosba és nagyobbreszt a Völcecz-hegyen lakott. Sze-
rencsétlenségére sárgaszárú fekete csizmát hordott.
Egyízben a Völcecz-hegy felé vezető Tarca-hídon megy
át, míg a híd alatt honvédek fürdenek.

— Nézd az ebadtát — úgymond az egyik —
még a csizmája is schwarzgelb!

Ilyen és hasonló esetek nagyon felzaklatták a külön-
ben is izgékony ember lelkét, úgy, hogy igazán csak
akkor érezte magát biztonságban, midőn Vogel osztrák
altábornagy Galicziából 10,000 emberével bevonult.
(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Piaczi árak Eperjesen

1898. november 28. án:		I. oszt.	II. oszt.
Búza	100 kgr.	9 —	8 50
Rozs	»	8 50	7 25
Árpa	»	8 —	7 —
Zab	»	6 —	5 50
Repce	»	12 —	11 —
Kukorica	»	7 —	6 —
Bab	»	8 —	7 —
Borsó	»	9 —	8 —
Lencse	»	10 —	9 —
Árpádara	»	16 —	15 —
Burgonya	»	1 30	1 20
Széna	»	2 20	1 80
Alomszalma	»	— 90	— 80
Marhahús	1 kgr.	— 52	— 50
Sertéshús	»	— 56	— 54
Juhhús	»	— 36	— 32
Borjühús	»	— 56	— 52
Halak	»	— 90	— 80
Tyúkok	1 pár	1 20	1 10
Csirkék	»	— 80	— 70
Libák	»	3 40	2 70
Kacsák	»	1 40	1 30
Szalonna, légen szárított	100 kgr.	— —	— —
Szalonna, fehér tábla	»	70 —	68 —
Szalonna, füstölt	»	80 —	78 —
Disznósír	1 kgr.	— 75	— 73
Vaj	»	— 80	— 70
Méz	»	1 20	1 10
Viasz	»	1 40	1 20
Tojás	1 pár	— 06	— —
Faggyú, olvasztott	100 kgr.	48 —	46 —
Faggyú, nyers	»	28 —	24 —
Bükkfa	4 köbm.	11 —	10 —
Tölgyfa	»	9 —	8 —
Faszén	100 kgr.	1 50	1 40
Porosz-kőszén	»	1 50	— —

Főszerkesztő: Dr. Horváth Ödön.
Felelős szerkesztő: Dr. Mikler Károly.
Kiadótulajdonos: Kósch Árpád.

Alapítási év: 1843.

KUHN KÁROLY ÉS TSA

BÉCS, 7-10

tisztelettel ajánlja kiváló minőségű

N° 530 F.A.
CARL KUHN & Co
WIEN

ügyn. aluminium-tollat EF, F, M és B-heggyel.

Legelterjedtebb toll bel- és külföldön!

Leonhardi tintái.

Különlegesség: Egyedül valódi Anthracentinta.

A legjobb
A könyvek, akták, okmányok és mindenemű iratok részére

Továbbá minden fajú író- és másolóinták. Színes tinták, autograf-tinták és folyékony tus mérnökök s iskolák számára; tintapor és kivonat, bélyegző-festékek, másolható nyomfestékek, ruhajelző-tinták, folyékony enyv, mézga, — Syndetikon. —

Eau de Labarraque tintamaró viz.
Pecsviasz és ostyá.
Leonhardi Ágost
Bodenbach az Elbe mellett.
A bel- és külföld legtöbb írószerszerezkedésében kapható 7-10

RIGLER JÓZSEF EDE

PAPIRMŰGYÁR-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPESTEN

ajánlja a papiripar körébe vágó mindennemű cikkeit

Legjobb levélpapír az „ADRIA”.

Ajándéku kiválóan alkalmasak: díszes fadobozok,

melyek úgy üresen, mint papírral töltve hozzatnak forgalomba. 7-10

Fanemű-gyártalepén (Gizellalepén, Visegrád mellett) készülnek rajzablak, rajzsínek, vonalzók, háromszögek, tolltokok stb. stb.

Kaphatók mindenütt a jobb papirkereskedésekben; esetleg közvetlenül beszerezhetők.

BRAZAY KÁLMÁN SÓSBORSZESZ készítménye.

BUDAPESTEN Múzeum körút 23 szám.

Védjegy 19. és 20. sz.

Egy általánosan elismert, jó hírnévnek örvendő s többoldalulag kitüntetett sósorszesz-készítményem — kelendőségénél fogva sok utanzárnak lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon czimjegyemet módosítom s arra két nyomtatban saját házam külső alakját veszem fel, bejegyeztetvén azt egyszersmind védjegyként a budapesti iparkamaránál.

SÓSBORSZESZ

általánosan elismert kitűnő házi- és a bedörzsölés kenő-gyógyó-gyógymódnál (massage) igen jó hatású. Ajánlható egyszersmind fogtisztító-szerül is, a mennyiben a fogak fényét elősegíti, a foghúst erősíti és a száj tiszta, szagtalan ízt nyer a szesz elpárolgása után, úgyszintén fejmosásra is, a hajdegek erősítésére, a fejkorpaképződés megakadályozására és annak megszüntetésére.

Egy nagy üveg ára 90, egy kis üveg ára 45 kr.

BRAZAY KÁLMÁN

Buda-pestben, IV. ker., Múzeum-körút 23. sz. alatt.

Kapható Eperjesen: Fried Simon, Holénia Béla, Atlasz Dezső, Oszwald Dániel, Dahlström Károly, Wenczel István, Gallotsik J. V., Bein Simon, Sváb Ferencz, Mikolík István és Lefkovits Emil urak kereskedésében.

Köszönetnyilvánítás.

Ó Fensége Salvator Lipót főherczeg udvarmesterei hivatala.

Általános Asbestárú-gyár.

Ó császári és királyi Fensége Salvator Lipót főherczeg rend- kívül meg van elégedve az asbest-talppal bélelt cipőkkel. Ó Fensége hosszabb gyalog-kirándulásán használta e cipőket és örege, hogy lábat nem fáradtak úgy el, mint más közönséges cipőkkel. Küldök egy pár vadász-cipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbest-talpbélelssel ugyanannál a cipésznél s aztán küldjék ide.

Hisszük, hogy e vadászcipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelőek, a mint megfelelőek voltak a szalonzcipők.

Zágráb, 1898. július hó 8-án. Krahl, huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke, a következőket írja:

Tisztelt Doktor úr!

Az asbest-betéti cipők kitűnőnek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszünt minden lábfájásom, úgy, hogy — azt hiszem — lábajom semmi további orvoslást nem igényel.

Szíves tanácsát köszöni tisztelettel híve
Dánoson, 1897. szeptember 17-én.
Wekerle Sándor.

Nincs többé lábfájás!

Órjuk lábainkat hidegtől, nedvességtől és meghűléstől!

Sem tyúkszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem láb-daganat, sem lábégés.

Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét dr. Högyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbest-talpbéléssel látja el.

Kettősvastagságú 1 forint 20 kr., egyszerű 60 kr., homoktalp 40 kr., gyermekeknek fele.

Az asbest-talpbélés kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös-hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22,500 pár szállított.

Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágosítások, prospektusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Viszontelátóknak megfelelő árengedmény!

ÁLTALÁNOS ASBESTÁRÚ-GYÁR BETÉTI TÁRSASÁG
BUDAPEST, VI. SZÍV-UTCZA 18.

SHANNON-REGISTRATOR

einzig praktischer Apparat zum ORDEN u. AUFBEWAHREN von BRIEFEN, FAKTUREN, sowie Schriftstücken jeder Art.

Preis des Apparates in Quartformat: fl. 3.50 ohne Locher, fl. 4.50 mit Locher, Aufbewahrungsmappe fl. 1.—

Preis einer Shannon-Einrichtung bei einem täglichen Eingang von:

1-5 Schriftstücken	1 Apparat	fl. 4.50
5-8 " "	2 Apparate	fl. 8.50
10-15 " "	4 " "	fl. 15.50
15-24 " "	6 " "	fl. 24.—
24-30 " "	8 " "	fl. 31.—
30-40 " "	10 " "	fl. 38.—
40-45 " "	12 " "	fl. 45.—
45-55 " "	14 " "	fl. 52.—
55-60 " "	16 " "	fl. 59.—
60-70 " "	18 " "	fl. 66.—

etc., etc., etc.

Ausführlicher Katalog und Beschreibung des Shannon-Systems gratis und franco.

Zu beziehen durch jede bessere Papierhandlung. 7-10

Schwanhäusser,

WIEN, I. Bez., Johannesgasse Nr. 2., I. Stock.
Fabrik und Lager praktischer Artikel für den Komptoirgebrauch.

